

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล มีความเหมาะสมกับประเทศไทย เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและระดับสากล ซึ่งการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ โดยผ่านการฝึกอบรม และสร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงโขนลิง ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
0145	รำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง
0146	รำคู่โขนลิง
0147	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนลิง

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนลิง ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ นักแสดงโขนลิง ระดับ 5 นี้ ต้องมีความสามารถในการอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง ปฏิบัติการรำนหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิงตามที่กำหนด และสามารถอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำคู่ โขนลิง ปฏิบัติแสดงกระบวนท่ารำคู่โขนลิงที่กำหนด และสามารถอธิบายความหมายในการตีบท และใช้บทโขนลิงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติกรำใช้บท ตามบทร้องโขนลิงที่กำหนด

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการแสดงโขน ไม่น้อยกว่า 8 ปี
2. มีหลักฐาน ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความสามารถในสมรรถนะนักแสดงสมทบ
3. ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงโขนลิง ระดับ 5 ต้องมีประสบการณ์ตามหน่วยสมรรถนะและมีผลงานเชิงประจักษ์มาแสดง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

อาชีพนักแสดงเอกโขนลิง

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

0145 ำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง

0146 ำคู่โขนลิง

0147 ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนลิง

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสืบทอดมรดก สงวนรักษาและต่อยอดศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์สู่มาตรฐานสากล	01	แสดงโขนเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดต่อยอดสร้างสรรค์	014	แสดงโขนลิง

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
014	แสดงโชนลิ่ง	0145	รำน้าพาทย์นักร้องเอกโชนลิ่ง	01451	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำน้าพาทย์นักร้องเอก โชนลิ่ง
				01452	รำน้าพาทย์นักร้องเอก โชนลิ่งตามที่กำหนด
				01461	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำคู่ โชนลิ่ง
		0146	รำคู่โชนลิ่ง	01462	ปฏิบัติกระบวนการรำคู่ โชนลิ่งที่กำหนด
				01471	อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โชนลิ่งที่เกี่ยวข้อง
		0147	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโชนลิ่ง	01472	รำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โชนลิ่งที่กำหนด

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0145
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนลิง โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการรำ เช่น เหลียว ยกคอ ย้อนตัว สะดุ้งตัว กระซอกตัว จีบแหวก กาจับปากโรง เกา กระที่บพันหางมือ ผาลา จีบสอดสูง เป็นต้น และปฏิบัติกรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิงตามที่กำหนด เช่น เพลงคูกพาทย์ เพลงร่ำสามลา เพลงโลม เพลงตระนอน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01451 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนลิง 2. อธิบายความหมายของ เพลงหน้าพาทย์ และโอกาสในการนำไปใช้	การสาคิการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01452 รำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนลิงตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนท่ารำเพลงหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิงที่กำหนด 2. ปฏิบัติท่ารำเพลงหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนลิงตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลง	การสาคิการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติกระบวนท่ารำเพลงหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิงตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลงได้ถูกต้องตาม ตามเพลงที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิงในการแสดงโขน

ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้อการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้อการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับความรู้และทักษะการรำหน้าพาทย์หน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนลิง

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาคิการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับเพลงหน้าพาทย์ ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น เหลียว ยักคอ ย้อนตัว สะดุ้งตัว กระจากตัว จีบแหวก กาจับปากโรง เกา กระทับพันหางมือ ฝ่าลา จีบสอดสูง เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนท่ารำเพลงหน้าพาทย์ตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 3 เพลง เช่น เพลงคุกพาทย์ เพลงร้วสามลา เพลงโลม เพลงตระนอน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกตลอดจนองค์ประกอบรวมระหว่างปฏิบัติกรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาทและกิริยาของตัวละคร

หน้าพาทย์ หมายถึง เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบอากัปกิริยา อารมณ์ หรือการแสดงอิทธิฤทธิ์ของตัวละครในการแสดงโขน ซึ่งผู้แสดงจะต้องรำตามจังหวะ หน้าทับและทำนองเพลงที่กำหนดไว้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ อาวุธ และกระบังยักษ์ เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้อการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0146
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำคู่โขนลิง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการรำคู่ โขนลิง โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการรำ เช่น กระทับพัน กระทับกลับ ไข้ตัว เกา กระทับสามเหลี่ยม แวงพระขรรค์ ป้องแหง ลอยมัจฉา นุ เหลียว จับกัด ตีลังกา หกม้วน อันธพาล พาสุนัข จับ 1 จับ 2 จับ 3 เล่นหาง เดี่ยว เป็นต้น และปฏิบัติการรำคู่โขนลิง ตามที่กำหนด เช่น รำคู่ ชูด หนุมานจับนางเบญกาย หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01461 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำคู่ โขนลิง	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำคู่ โขนลิง 2. อธิบายความหมายของการรำคู่ และโอกาสในการนำไปใช้	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01462 ปฏิบัติกระบวนท่ารำคู่ โขนลิงที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนท่าการรำคู่โขนลิง ที่กำหนด 2. ปฏิบัติกระบวนท่าการรำคู่โขนลิง ตรงตามจังหวะ บทร้อง และ ทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติกระบวนท่าการรำคู่โขนลิงตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลง ได้ถูกต้องตามที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการรำคู่โขนลิง ในการแสดงโขน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับความรู้และทักษะการรำคู่โขนลิง

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรำคู่โขนลิงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น กระทับพื้น กระทับกลับ ไข่ตัว เกา กระทับสามเหลี่ยม ทางพระซุรงค์ บ้องแทง ลอยมัจฉานู เหลี้ยว จับกัด ตีลังกา หกม้วน อันธพาล พาสุนัข จับ 1 จับ 2 จับ 3 เล่นหาง เดี่ยว ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกรำระบำและรำคู่โขนลิง ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 1 เพลง เช่น หนุมานจับนางเบญจกาย หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำเดี่ยวและรำคู่ ตลอดจนองค์ประกอบของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้องตามรูปแบบของการสืบทอดกระบวนท่ารำประกอบบทขับร้องทำนองเพลงดนตรี ที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดฝีมือการรำรำที่ประณีตงดงาม และสามารถแสดงบุคลิกเฉพาะของตัวละครในบทนั้น ๆ ด้วยทักษะในการรำที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาทและกิริยาของตัวละคร

รำคู่ หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่ใช้ผู้แสดง 2 คน ซึ่งถ่ายทอดบทบาทลีลา ท่ารำ

ทักษะและความสามารถที่ต้องได้รับการฝึกฝนเทคนิคให้สัมพันธ์กันตามบทบาทและลักษณะของตัวละครเป็นสำคัญ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ พระซุรงค์ ลิ้ง ตรี เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0147
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโจนลิ่ง
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโจน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการร่ำตีบทประกอบเพลงร้องโจนลิ่ง โดยสามารถอธิบายความหมายของบทประพันธ์ ตลอดจนองค์ประกอบของการร่ำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโจนลิ่ง และปฏิบัติการร่ำตีบทและใช้บทได้ ตามที่กำหนด เช่น เพลงขวัญอ่อน เพลงกระบี่ลีลา เพลงลิ่งโลด เพลงลิ่งลาน เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโจน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01471 อธิบายความหมายในการตีบท และใช้บทประกอบเพลงร้องโจนลิ่งที่เกี่ยวข้อง	1. อธิบายความหมายบทประพันธ์ในการร่ำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โจนลิ่ง 2. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่เกี่ยวข้องในการร่ำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โจนลิ่ง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01472 ร่ำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โจนลิ่งที่กำหนด	1. ร่ำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โจนลิ่ง เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด 2. ร่ำใช้บท ประกอบเพลงร้อง โจนลิ่ง ตรงตามจังหวะ บทร้อง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
ปฏิบัติการร่ำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้องได้ตามที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
รู้ความหมายของบทและปฏิบัติกระบวนท่ากระบวนท่าร่ำตีบทโจนลิ่ง ประกอบเพลงร้อง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับความรู้และกระบวนการทำรำตีบท ประกอบเพลงร้อง โขนลิง

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่นๆหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องรู้ความหมายของการตีบทและใช้บท ความหมายของบทละครตามเพลงร้องโขนลิง
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติตามการรำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง ได้ตามที่กำหนด ได้แก่ เพลงขวัญอ่อน เพลงกระบี่ลีลา เพลงลิงโลด เพลงลิงลาน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง

ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติการใช้บทประกอบเพลงร้อง ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชม หรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

การตีบทและใช้บท มักใช้ต่อเนื่องกันตามสถานการณ์ โดยในแต่ละคำมีความหมายคือ

ตีบท หมายถึง การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบการแสดงโขน เพื่อนำเสนอเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

สู่ความมุ่งหมายหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาวรรณกรรม และสื่อสารความหมายตามบทพากย์-เจรจา และบทร้อง

ใช้บท หมายถึง การแสดงภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประกอบอากัปกริยาอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถูกกำหนดไว้ในเนื้อเรื่อง ประกอบเพลงหน้าพาทย์ รวมถึงการรำทวนบทในเพลงร้องด้วย

การตีบทและใช้บท คือ การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงโขน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึก และการเลือกใช้ท่าทำที่เหมาะสมตามบทบาทฐานะ และลักษณะของตัวละคร

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ พระขรรค์ลิง ตรี เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาจนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้